

ข้อสังเกต
การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๑๕/๒๕๕๙
วันอังคารที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่องพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๓.๑ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เรื่อง ข้อเสนอแนะร่างพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ....

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา

๑. ควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ....

ในหมวด ๓ มาตรา ๑๙ ๒๓ ๒๖ ๒๘ ๓๑ ๓๔ ๓๗ ๓๙ ๔๑ และมาตรา ๔๓ โดยกำหนดให้ผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการตามที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวกำหนดไว้จำนวน ๕ คณะ ประกอบด้วย คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ คณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ คณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต และคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน เนื่องจากข้าราชการตำรวจมีความรู้ความสามารถในการสืบสวนและสอบสวน สามารถสนับสนุนการดำเนินงานในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจัดซื้อจัดจ้างในภาครัฐได้ รวมทั้งทำให้องค์ประกอบของคณะกรรมการมีความหลากหลายทางวิชาชีพและสามารถป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐได้ตามเป้าประสงค์ของร่างพระราชบัญญัติ

๒. การกำหนดให้ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการและกรรมการในคณะกรรมการต่าง ๆ จำนวน ๕ คณะ ตามที่ร่างพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. .... กำหนดไว้ อาจส่งผลให้การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างล่าช้า เนื่องจากปลัดกระทรวงการคลังมีภาระงานที่มากเกินไป ดังนั้น จึงควรแก้ไขปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการให้เกิดความเหมาะสม ซึ่งจะทำให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างดำเนินไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๓. ควรจัดตั้งหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหรือคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างในภาครัฐ เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งจะก่อให้เกิดแนวทางการปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันและทำให้การบริหารจัดการพัสดุภาครัฐเป็นไปอย่างรวดเร็วและถูกต้องตามกฎหมาย

นายสมเดช นิลพันธุ์

๑. ปัจจุบันมีการนำวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-Bidding) มาใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างในภาครัฐ ซึ่งระบบดังกล่าวมีจุดอ่อน คือ หากผู้ร่วมประมูลทราบข้อมูลของผู้ประมูลรายอื่น ๆ จะทำให้เกิดการสมยอมกันในการเสนอราคาเพื่อมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม (ฮั้วประมูล) ขึ้นได้ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรรหาแนวทาง วิธีการ หรือมาตรการป้องกันมิให้ข้อมูลดังกล่าวรั่วไหล เพื่อป้องกันการทุจริตในการประกวดราคางานราชการ

๒. การแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางในปัจจุบัน ประสบปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ได้รับการแต่งตั้ง เนื่องจากผู้ได้รับการแต่งตั้งอาจไม่มีความรู้หรือข้อมูลในการกำหนดราคาเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการนั้น ๆ ซึ่งอาจทำให้การกำหนดราคาไม่ถูกต้อง ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรหาแนวทางหรือมาตรการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อให้การกำหนดราคาในการจัดซื้อจัดจ้างในภาครัฐ ถูกต้องและเหมาะสม

๓. กรมบัญชีกลางควรจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในร่างพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. .... เนื่องจากกฎหมายฉบับดังกล่าวเป็นกฎหมายใหม่ และมีความสำคัญในการปฏิบัติราชการ ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างได้รับการฝึกอบรมและได้รับความรู้ จะส่งผลให้การบริหารจัดการพัสดุภาครัฐเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และมีประสิทธิภาพ

นายชูชัย ศุภวงศ์

ควรหาแนวทางหรือวิธีการที่ทำให้ หน่วยงาน องค์กรเอกชน หรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น มูลนิธิองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) สถาบันต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้แสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. .... เพื่อให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีความครบถ้วนและสมบูรณ์ สามารถป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งบรรลุผลตามเป้าประสงค์ของการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

นายวันชัย สอนศิริ

๑. ควรแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๕ แห่งร่างพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. .... เป็นดังนี้ “ในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ หน่วยงานของรัฐ~~ที่~~ต้องจัดให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างในขั้นตอนหนึ่งขั้นตอนใดก็ได้ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง” เพื่อให้รัฐต้องดำเนินการตามที่กฎหมายบัญญัติอย่างเคร่งครัด

๒. มาตรา ๑๙ กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ โดยมีองค์ประกอบประการหนึ่งมาจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้ง ซึ่งกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมักเป็นผู้ใกล้ชิดและอาจไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นในการตรวจสอบการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ดังนั้น ควรให้หน่วยงานภาครัฐเป็นผู้กลั่นกรองบุคคลแล้วเสนอให้รัฐมนตรีพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งเป็นกรรมการก็จะทำให้ได้บุคคลที่มีความเหมาะสมกับตำแหน่งดังกล่าว

๓. สภาพนายความเป็นองค์กรที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ รวมทั้งมีนักกฎหมายเป็นจำนวนมาก หากกำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ และคณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการที่มีมาจากผู้แทนของสภาพนายความก็จะเกิดประโยชน์ เพราะเป็นผู้มีความรู้ด้านกฎหมายและการเข้าใจกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐเป็นอย่างดี

ผลสำรวจโท อำนาจ นิยมะโน

๑. ปัจจุบันการการออกแบบก่อสร้างอาคารของหน่วยงานภาครัฐจะต้องดำเนินการภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งกำหนดให้ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณ ออกแบบก่อสร้างอาคารที่ไม่มีหน่วยงานออกแบบในสังกัด ขอความร่วมมือไปยังกรมโยธาธิการและผังเมือง กรมศิลปากร และส่วนราชการอื่นที่มีหน่วยงานออกแบบก่อสร้างอย่างน้อยอีกหนึ่งแห่ง ออกแบบก่อสร้างอาคาร หากได้รับแจ้งว่าไม่สามารถดำเนินการออกแบบให้ได้ รวมทั้งได้ดำเนินการทวงถามภายใน ๑๕ วันและครบระยะเวลา ๑๕ วันนับแต่วันที่ทวงถามก็ยังไม่ได้รับคำตอบ ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณสามารถจ้างเอกชนออกแบบก่อสร้างอาคารได้ แต่ในข้อเท็จจริงพบว่า ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณมักจ้างเอกชนมาทำหน้าที่ออกแบบก่อสร้างอาคารโดยใช้พื้นที่เสมือนเป็นหน่วยงานหนึ่งของส่วนราชการนั้น รวมทั้งไม่มีการขอความร่วมมือไปยังส่วนราชการที่มีหน่วยงานออกแบบตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น ควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้กำหนดส่วนราชการที่มีหน่วยงานออกแบบก่อสร้างต้องมีโครงสร้างองค์กรที่มีหน่วยงานดังกล่าวให้ชัดเจน

๒. กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือแจ้งให้ส่วนราชการที่จะจัดหาพัสดุด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์สังเกตผู้เสนอราคาแต่ละรายเกี่ยวกับพฤติการณ์การสมยอมราคาหรือไม่มีการแข่งขันราคากันอย่างแท้จริง เช่น กรณีผู้เสนอราคาทุกรายการเสนอราคาเพียงครั้งเดียวหรือการเสนอราคาที่มีการลดจำนวนเงินอย่างไม่สมเหตุสมผล เป็นต้น รวมทั้งให้คณะกรรมการประกวดราคาตามโครงการเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาผลการประกวดราคาต่อหัวหน้าหน่วยงาน หากหัวหน้าหน่วยงานพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความผิดปกติการสมยอมราคาหรือไม่มีการแข่งขันราคากันอย่างแท้จริง ก็ยกเลิกผลการประกวดราคาด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวได้ ถือเป็นการใช้ดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานที่จะจัดหาพัสดุ ดังนั้น กฎหมายควรกำหนดกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ให้ชัดเจนและลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ

นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์

๑. ผู้ประกอบการบางรายต้องการให้ราคากลางก่อสร้างสูงขึ้นจึงมีการเบี่ยงเบนราคากลางให้สูงขึ้นด้วย เช่น การก่อสร้างถนนแต่ผู้ประกอบการอ้างว่าต้องซื้อวัสดุก่อสร้างนอกพื้นที่ก่อสร้างและมีระยะทางไกล ทำให้มีการปรับค่าขนส่งเพิ่มขึ้นจนส่งผลให้ราคากลางสูงขึ้นด้วย ทั้งที่ข้อเท็จจริงผู้ประกอบการใช้วัสดุก่อสร้างซึ่งจัดหาได้ในบริเวณพื้นที่ก่อสร้าง เพื่อให้ได้กำไรเพิ่มขึ้น เป็นต้น

๒. เนื่องจากส่วนราชการบางแห่งมีการจัดทำบัญชีและชั้นผู้รับเหมา เมื่อมีโครงการก็จะเลือกผู้ประกอบการในบัญชีเป็นหลัก ทำให้ผู้รับเหมารายอื่นไม่สามารถรับงานของหน่วยงานนั้นได้ จึงควรตั้งคณะกรรมการกลางเพื่อทำหน้าที่ขึ้นทะเบียนและจัดชั้นผู้รับเหมา เพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับส่วนราชการและเกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการ

๓. ในอดีตที่ผ่านมา มีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - auction) แต่ก็ประสบปัญหาที่มีการขายข้อมูลผู้เข้าแข่งขันประกวดราคาจนเกิดความเสียหายต่อภาครัฐและเอกชน จึงควรนำวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e - bidding) มาใช้ เพราะผู้แข่งขันประกวดราคาจะไม่ทราบข้อมูลผู้ซื้อของประกวดราคาและผู้แข่งขันประกวดราคารายอื่น ทำให้เกิดความเป็นธรรม

พลเอก ศราวุฒิ ชลออยู่

ควรแก้ไขเพิ่มเติมความและสาระสำคัญในมาตรา ๕๙ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “เพื่อประโยชน์ในการจัดทำร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดของพัสดุที่จะจัดซื้อจัดจ้างและร่างเอกสารเชิญชวน ก่อนดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุด้วยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป หน่วยงานของรัฐ~~๗/๗~~ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดของพัสดุที่จะจัดซื้อจัดจ้างและร่างเอกสารเชิญชวนจากผู้ประกอบการก่อนก็ได้”

๒. กำหนดสาระสำคัญเพิ่มเติมเกี่ยวกับการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุของส่วนราชการ เพื่อร่วมกลั่นกรองและตรวจสอบตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นโครงการ

นายวิทยา แก้วภราดัย

๑. คณะกรรมาธิการมีข้อเสนอแนะในมาตรา ๑๙ ว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังไม่ควรดำรงตำแหน่งประธานกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ แต่ไม่ได้กำหนดให้ชัดเจนว่าผู้ใดสมควรดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ ซึ่งอาจจะเป็นช่องทางให้มีการตั้งบุคคลที่ไม่เหมาะสมมาดำรงตำแหน่งประธานกรรมการชุดดังกล่าว

๒. การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e - bidding) ซึ่งผู้เสนอราคาแต่ละรายจะไม่ทราบข้อมูลของผู้ซื้อของประกวดราคาและผู้เสนอราคา แต่กลับพบว่า มีผู้กระทำการขายข้อมูลของผู้เสนอราคาและข้อมูลเกี่ยวกับราคาที่เสนอของผู้เสนอราคาแต่ละราย จึงควรกำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งลงโทษผู้กระทำการทุจริตในการขายข้อมูลผู้เสนอราคาด้วย

๓. การกำหนดคุณสมบัติในการจัดหาผู้ประกอบการเพื่อดำเนินโครงการของรัฐบางกรณีอาจเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการบางราย เช่น การกำหนดคุณสมบัติให้ผู้ประกอบการต้องมีผลงานก่อสร้างที่มีมูลค่าไม่ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งผู้ประกอบการที่มีวงเงินลงทุนดังกล่าวมีจำนวนน้อยราย เป็นต้น ส่งผลให้การแข่งขันประกวดราคาไม่มีประสิทธิภาพ จึงควรลดขนาดโครงการภาครัฐลง รวมทั้งลดคุณสมบัติให้ผู้ประกอบการต้องมีผลงานก่อสร้างที่มีมูลค่าน้อยลง ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการหลายรายสามารถเข้าแข่งขันประกวดราคาและทำให้ได้มูลค่าการก่อสร้างที่เหมาะสม นอกจากนี้การลดขนาดโครงการและเพิ่มผู้ประกอบการจะทำให้การก่อสร้างโครงการภาครัฐเกิดขึ้นได้ในเวลาอันรวดเร็วอีกด้วย

พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม

๑. เนื่องจากสาระสำคัญของหมวด ๑๒ การทำงาน ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาในการเพิกถอนการเป็นผู้ทำงานที่ไม่ชัดเจน คณะกรรมาธิการควรเพิ่มเติมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเพิกถอนการเป็นผู้ทำงานให้มีความรอบคอบและรัดกุมมากยิ่งขึ้น

๒. การแก้ไขปัญหาการทุจริตต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ แต่สาระสำคัญในมาตราต่าง ๆ ของหมวด ๑๔ การร้องเรียนและการอุทธรณ์ อาจเป็นอุปสรรคสำคัญต่อกระบวนการตรวจสอบการทุจริตของประชาชนทั่วไป เช่น มาตรา ๑๑๒ กำหนดให้ผู้ประกอบการที่ได้เข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุกับหน่วยงานภาครัฐมีสิทธิร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุนั้น หากประชาชนพบและมีข้อมูล

การทุจริตการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุก็ไม่สามารถร้องเรียนต่อหน่วยงานของรัฐนั้น เพราะกฎหมายไม่ได้ให้สิทธินั้นไว้ เป็นต้น

นายประสิทธิ์ ปทุมรักษ์

๑. ร่างพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. .... หมวด ๖ การจัดซื้อจัดจ้าง มาตรา ๖๗ ได้กำหนดกรณีเกี่ยวกับการที่หน่วยงานของรัฐอาจใช้ดุลพินิจประกาศยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้าง ที่ดำเนินการไปแล้วได้ก่อนการลงนามในสัญญา อย่างไรก็ตาม การใช้ดุลพินิจดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ด้วยความระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง มิเช่นนั้นอาจเป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐถูกฟ้องร้องดำเนินคดี และก่อให้เกิดผลกระทบในด้านต่าง ๆ อันเกี่ยวเนื่องด้วยคดีความดังกล่าวได้ ทั้งด้านงบประมาณ เวลา และบุคลากรภาครัฐ

๒. ปัญหาการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง ยังคงเป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องคำนึงถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีการทุจริตเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อก่อสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น

๓. ร่างพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. .... หมวด ๔ องค์การ สนับสนุนดูแลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ มาตรา ๔๙ กำหนดให้กรมบัญชีกลาง มีหน้าที่ ในการกำหนดและจัดให้มีหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเจ้าหน้าที่ ให้มีความรู้และความเชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ โดยกรมบัญชีกลางจะดำเนินการเองหรือจะดำเนินการ ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องก็ได้ นั้น ประเด็นที่ขอเสนอแนะให้พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้การจัดหลักสูตรฝึกอบรมดังกล่าวประสบผลสัมฤทธิ์ได้ดียิ่งขึ้น มีสองประการ ดังนี้

ประการแรก กลุ่มเป้าหมายของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ไม่ควรกำหนดไว้เฉพาะเจ้าหน้าที่เท่านั้น แต่ควรกำหนดให้ครอบคลุมถึงผู้บริหารของหน่วยงานด้วย เพื่อให้บุคลากรทุกระดับมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ที่ถูกต้อง

ประการที่สอง การกำหนดให้กรมบัญชีกลางดำเนินการจัดหลักสูตรฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง โดยร่วมกับหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้อง ก็ได้ อาจทำให้ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรฝึกอบรมมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการว่าจ้างบริษัทเอกชน นอกจากนี้ ยังมีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับความรู้และความเชี่ยวชาญ ของหน่วยงานเอกชนที่จะดำเนินการร่วมกับกรมบัญชีกลางด้วย ดังนั้น จึงควรพิจารณาแก้ไขให้กรมบัญชีกลาง เป็นหน่วยงานเดียวที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดหลักสูตรฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

๔. ร่างพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. .... หมวด ๑๕ บทกำหนดโทษ มาตรา ๑๑๙ ได้กำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการวินิจฉัย ตามมาตรา ๓๐ หรือคำสั่งของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๕ และคณะกรรมการวินิจฉัย หรือคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ แล้วแต่กรณี โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร นั้น ความตอนท้ายของมาตรา ๑๑๙ ได้กำหนดว่า “... ผู้นั้นมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ให้ดำเนินคดี แก่ผู้นั้นต่อไป” ความในมาตราดังกล่าวควรพิจารณาตัด “...ให้ดำเนินคดีแก่ผู้นั้นต่อไป” และแก้ไขเป็น “...ให้ดำเนินคดีแก่ผู้นั้นโดยพลัน” เพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับระยะเวลาในการดำเนินคดี

นายกษิต ภิรมย์

๑. การดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้เกิดความชัดเจนและโปร่งใสเกี่ยวกับระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ควรพิจารณาศึกษาจากระบบขององค์การสหประชาชาติ เนื่องจากองค์การสหประชาชาติเป็นองค์การระหว่างประเทศที่มีการจัดซื้อจัดจ้างเป็นจำนวนมากในทุกปี สำหรับใช้ในโครงการต่าง ๆ จึงได้กำหนดระบบและวิธีการที่มีประสิทธิภาพเป็นอย่างดีในการดำเนินการดังกล่าว โดยมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทจัดหาสินค้าและบริการ (supplier) รวมทั้ง ฐานข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่องค์การสหประชาชาติจะจัดซื้อด้วย เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ นอกจากนี้ องค์การสหประชาชาติยังกำหนดห้ามเจ้าหน้าที่ขององค์การมีความสัมพันธ์ในเชิงสังคมหรือกระทำธุรกรรมทุกประเภทกับบริษัทจัดหาสินค้าและบริการต่าง ๆ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดกรณีการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ระหว่างเจ้าหน้าที่ขององค์การกับบริษัทเอกชน และผลประโยชน์ขององค์การสหประชาชาติ ส่วนในด้านการตรวจสอบบัญชีของบริษัทจัดหาสินค้าและบริการที่เป็นคู่สัญญากับองค์การสหประชาชาติ (internal auditing supplier) ได้กำหนดให้มีการตรวจสอบบัญชีโดยเจ้าหน้าที่ขององค์การสหประชาชาติ ร่วมกับการตรวจสอบโดยผู้ตรวจสอบบัญชีภายนอก ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินการมีความถูกต้องและโปร่งใสมากยิ่งขึ้น

๒. ระบบการควบคุมและตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างของไทย ไม่ควรดำเนินการโดยกำหนดให้มีคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งที่มาจากราชการระดับสูงในหน่วยงานของรัฐ แต่ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์อย่างสูงในการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่การดำเนินการควบคุมและตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง ได้ดียิ่งกว่าการให้ข้าราชการระดับสูงทำหน้าที่ดังกล่าวโดยตำแหน่ง

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ รายงานของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษ จำนวน ๓ เรื่อง

๑. การปฏิรูประบบการเรียนรู้เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นพลเมืองดี วินัยเด่น : คนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ
๒. แผนปฏิรูปเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาความล่าช้าการบริหารงานบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
๓. การจัดการศึกษาตลอดชีวิตและร่างพระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. ....

เรื่องที่ ๑ การปฏิรูประบบการเรียนรู้เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นพลเมืองดี วินัยเด่น : คนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายกษิต ภิรมย์

๑. คณะกรรมการควรเน้นการปฏิรูประบบการเรียนรู้เพื่อสร้างคนไทยที่มีความเป็นเลิศทางสติปัญญาและเมืองคึกคักความรู้ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศในหลายเรื่อง เช่น เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์และเชิงวัฒนธรรม เศรษฐกิจดิจิทัล รวมทั้งเป็นคนที่มีความประพฤติดี มีคุณธรรมและศีลธรรมมากกว่าการเน้นสร้างคนไทยให้เป็นคนดีมีวินัย เพราะเชื่อว่าหากมีสติปัญญาและความประพฤติที่ดีแล้วก็จะทำให้เป็นคนมีระเบียบวินัยได้เอง อย่างไรก็ตาม การที่จะพัฒนาเยาวชนไทยให้มีความเป็นเลิศทางสติปัญญาได้จำเป็นต้องพัฒนาครูผู้สอนให้มีองค์ความรู้และทักษะที่เหมาะสมด้วย กระทรวงศึกษาธิการจึงควรพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนการสอนของครูทุกระดับชั้น รวมทั้งอาจกำหนดให้ครูต้องผ่านการฝึกอบรมการเป็นครูผู้สอนจากโรงเรียนฝึกอบรมครูตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

๒. กระทรวงศึกษาธิการควรทำหน้าที่เป็นเพียงผู้กำหนดมาตรฐานและหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับชั้นเท่านั้น และควรให้ภาคเอกชน ชุมชน หรือท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการและกำกับการดำเนินงานของสถาบันการศึกษา เช่น ในบางประเทศจะให้สมาคมผู้ปกครองเป็นผู้บริหารจัดการและกำกับการดำเนินงานของสถาบันการศึกษาในแต่ละพื้นที่ เป็นต้น

๓. รัฐควรมีมาตรการหรือแนวทางส่งเสริมให้ประชาชนแสวงหาความรู้จากการศึกษานอกระบบโรงเรียนซึ่งอาจดำเนินการในลักษณะสนับสนุนให้ภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการและบริหารสถานศึกษา โดยให้รัฐเป็นเพียงผู้กำหนดหลักสูตรและตรวจสอบมาตรฐานการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ รวมทั้งสนับสนุนค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งให้แก่ประชาชนดังเช่นแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประเทศสิงคโปร์ เป็นต้น

พลตำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา

๑. นอกจากการปฏิรูประบบการเรียนรู้เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติแล้ว ยังควรเพิ่มเติมประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงการศึกษา การสร้างคนไทยให้มีความรักชาติ และปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวโน้มใหม่ของโลกในรายงานฉบับนี้ด้วย

๒. ควรพิจารณาศึกษาเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนขององค์การยูเนสโกและนโยบายการศึกษาประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียน เช่น ประเทศสิงคโปร์ เวียดนาม ฟิลิปปินส์ บรูไน มาเลเซีย มาเป็นแนวทางในการปฏิรูประบบการเรียนรู้ของประเทศไทยด้วย

๓. ควรนำลักษณะอันพึงประสงค์ของครูตามที่กำหนดไว้ในรายงานฉบับนี้มาเป็นเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โดยอาจเริ่มดำเนินการในการประเมินผลการปฏิบัติงาน รอบที่ ๑ ช่วงระหว่าง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ เพราะน่าจะเป็นวิธีการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรมได้

นางพรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์

นอกจากการพัฒนากระบวนการศึกษาแล้ว ยังควรพัฒนาและดูแลเด็กตั้งแต่ก่อนวัยเรียนให้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง รวมทั้งมีระดับความฉลาดทางสติปัญญา (Intelligence Quotient: IQ) และความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient: EQ) ที่ดี เพื่อให้เด็กมีความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ในโรงเรียนด้วย ดังนั้นเรื่องดังกล่าวจึงไม่ใช่หน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการเพียงกระทรวงเดียว แต่ยังมีหลายหน่วยงานที่มีส่วนสำคัญและจำเป็นต่อการขับเคลื่อนแนวทางการปฏิรูปดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก

๑. ควรหาแนวทางในการกระตุ้นให้ภาคประชาชน เช่น นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมมือกันปฏิรูประบบการเรียนรู้ เพื่อสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนซึ่งจะทำให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปดังกล่าวเป็นไปอย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรม

๒. ควรติดตามและประเมินผลการปฏิรูประบบการเรียนรู้ทุกระยะ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ซึ่งจะทำให้การปฏิรูปเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นการกระตุ้นให้เกิดการปฏิรูปอย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรม

นายบวรเวท รุ่งรุจี

๑. ปัญหาหนี้สินของบุคลากรทางการศึกษาโดยเฉพาะ ครู อาจารย์ เป็นปัญหาที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของประเทศ ดังนั้น จึงควรหาแนวทางหรือวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร่งด่วน เพื่อให้การปฏิรูปด้านการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาได้อย่างครบถ้วนทุกมิติ

๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาแนวทางหรือมาตรการแก้ไขปัญหาคารขาดแคลนบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะครูและอาจารย์ เนื่องจากปรากฏข้อเท็จจริงในปัจจุบันว่า ยังมีโรงเรียนที่ขาดแคลนครู อาจารย์อยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งหากปัญหาดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไขอาจทำให้การปฏิรูปด้านการศึกษาไม่ประสบความสำเร็จ

เรื่องที่ ๒ แผนปฏิรูปเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาความล่าช้าการบริหารงานบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

- ไม่มีสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศผู้ใดอภิปรายแสดงความคิดเห็นและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

เรื่องที่ ๓ การจัดการศึกษาตลอดชีวิตและร่างพระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. ....

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายอิศรา ศานติศาสน์

๑. มาตรา ๔ แห่งร่างพระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. .... กำหนดให้ “ผู้รับบริการ” หมายถึง ประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้รับการศึกษาตลอดชีวิต แต่ความหมายโดยทั่วไปของคำว่าผู้รับบริการการศึกษาตลอดชีวิตมักหมายถึง ประชาชนที่ผ่านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแล้ว จึงควรกำหนดให้ชัดเจนว่าผู้รับบริการไม่ได้หมายถึงผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแล้วเท่านั้น

๒. มาตรา ๑๕ (๒) กำหนดให้ประธานมูลนิธิกิจกรรมธรรมชาติหรือผู้แทน และนายกสมาคมส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตไทย เป็นกรรมการโดยตำแหน่งในคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งที่มาของกรรมการทั้งสองตำแหน่งระบุเฉพาะที่มาจากมูลนิธิและสมาคมเพียงสององค์กรนี้เท่านั้น ทั้งที่ในข้อเท็จจริงแล้วประเทศไทยมีมูลนิธิและสมาคมเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ยังพบว่าการตรากฎหมายมักกำหนดไว้เป็นหลักการว่า ให้กรรมการมาจากผู้แทนกลุ่มมูลนิธิหรือสมาคมต่าง ๆ และไม่ระบุเจาะจงว่าเป็นมูลนิธิหรือสมาคมใด ดังนั้น ควรกำหนดเป็นหลักการว่า กรรมการทั้งสองตำแหน่งมาจากตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชนที่ส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้รับการยอมรับ

๓. มาตรา ๑๖ (๒) ประกอบมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิตได้รับการสนับสนุนงบประมาณส่วนหนึ่งจากภาษีสุราและยาสูบ ซึ่งหากในอนาคตงบประมาณในส่วนดังกล่าวมีน้อยย่อมส่งผลกระทบต่อการทำงานของสำนักงาน จึงควรจัดสรรงบประมาณจากแหล่งอื่นที่มีความมั่นคง เพื่อป้องกันปัญหางบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาตลอดชีวิต

นายอำพล จินดาวัฒนะ

๑. มนุษย์ทุกคนมีการเรียนรู้ตลอดเวลาและการเรียนรู้ถือเป็นพลังสำคัญให้เกิดการพัฒนา แต่การศึกษาเป็นเพียงระบบให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ โดยใช้กลไกต่าง ๆ เช่น หน่วยงานผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ดังนั้น ควรใช้คำว่าการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งจะก่อให้เกิดความหมายที่ตรงและถูกต้อง แทนคำว่า การศึกษาตลอดชีวิต รวมทั้งหากมีหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ตลอดชีวิต ก็ควรจะทำหน้าที่เพียงประสานและส่งเสริมกลไกของภาคส่วนต่าง ๆ ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตมากกว่าการเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๒. ปัจจุบันรัฐมีทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษาเป็นจำนวนมาก เช่น โรงเรียน เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือครู เป็นต้น แต่ทรัพยากรดังกล่าวไม่ได้ใช้ให้เกิดประโยชน์เท่าที่ควร เพราะมีผู้ที่อยู่ในระบบการศึกษาเพียงกลุ่มเดียวที่มีสิทธิใช้บริการได้ ดังนั้น ชุมชนควรมีอำนาจจัดการระบบการเรียนรู้และประสานการใช้ทรัพยากรของรัฐจากภาคส่วนต่าง ๆ ภายใต้นโยบายที่คิดว่าทรัพยากรของรัฐเปรียบเสมือนเป็นของชุมชน ชุมชนจึงสามารถนำทรัพยากรเหล่านั้นมาจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการส่งเสริมให้ประชาชนทุกช่วงวัยสามารถอยู่ในกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

นายกิตติ กิตติโชควัฒนา

ในอดีตครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการอบรมสมาชิกของครอบครัวที่อยู่ในวัยเด็กทั้งในรูปแบบสอนทางตรงและทางอ้อม ซึ่งคำสั่งสอนจากบรรพบุรุษล้วนเป็นภูมิปัญญาที่มีประโยชน์ กระทรวงศึกษาธิการควรรวบรวมและพัฒนาภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับการศึกษา เพื่อพัฒนาเป็นภูมิปัญญาต้นแบบที่สามารถถ่ายทอดไปสู่เยาวชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

นางเบญจวรรณ สร้างนิทร

มาตรา ๒๐ แห่งร่างพระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. .... กำหนดให้มีสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิตภาค (สำนักงาน กศช. ภาค) ซึ่งมีหน้าที่ประการหนึ่งในการพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาตลอดชีวิตจังหวัดและภาคีเครือข่าย แต่กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินกำหนดให้การจัดตั้งส่วนราชการในระดับเขตจะกระทำได้เพื่อปฏิบัติงานทางวิชาการเท่านั้น ความในมาตราดังกล่าวจึงอาจขัดต่อกฎหมายอื่นและอาจส่งผลกระทบต่อภาพรวมโครงสร้างส่วนราชการในระดับเขตอีกด้วย

พลตำรวจเอก เรืองศักดิ์ จริตเอก

มาตรา ๖ (๔) แห่งร่างพระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. .... กำหนดให้การศึกษาตลอดชีวิตมีเป้าหมายในการระดมทรัพยากรเพื่อส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งคำว่า “หุ้นส่วน” จะมีความหมายในเชิงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ จึงควรปรับปรุงแก้ไขคำดังกล่าว รวมทั้งปรับเปลี่ยนแนวคิดจากการศึกษาตลอดชีวิตเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต พร้อมทั้งสื่อให้ประชาชนเข้าใจว่า ตนเองเป็นเจ้าของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเรียนรู้ดังกล่าวควรอยู่ในวิถีการดำรงชีวิตของทุกคนในทุกช่วงวัย